

Meglátogat mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, évi-
negyedrre 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet
hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-szor
7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s egyszeri beiktatás
után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetéseket felvételnek:
Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László
könyveskereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-
utca 60. sz.) Bocsán: Haasenstern és Vogler-
nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Woll-
zeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent
Nyitottárik ezikkék:
sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szer-
kesztőséghez címzendők. — Előfizetések s hir-
detési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, hely-
ben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Bréma, jul. 29. 1871.

T. szerkesztő ur! Tegnap reggel 1/2 óra körül a „Nordsee“ nevű nagy hajóra, s bucsut vevék Helgoland szigettől. A barometere csakugyan nem csalt, a héliumhoz képest csendes volt a tenger, hanem azért meglehetősen szél fut, a hajó meglehetősen víz-völgyekben haladt. Kevesen valánk a hajón, én az első fedélzeten töltém időmet többnyire, gyönyörködtem a tenger felszínén nyugzó állatokban, a tengeri madarakban, melyek a hajó körül repdestek, s azon ritka állatokban, melyeket a székel pályafutó üstököz hasonló pléhedényekben a hajón hoztak, egy részét a hannoverai aquarium, a többi Köln számára. Voltak itt tengeri tövisdisznók, ke-rekek, mint egy-egy kis dinya, violaszín tövisekkel, tengeri almák, a közepén él az állat, sok apró csiga, melyek úgy máskáltak mint a pókok, különböző halak melyek közül az egyik fajt a kapitány Seetenfel-nek nevezte, olyan forma, mint a mi bekapondrónk (kutyafejű-hal) stb. A szél mind csendesedett, végre szivart is lehetett gyújtani a fedélzeten.

Nekem úgy tetszik, hogy a tenger soha sem pihen, mindig nagy erővel működik önmagában, s talán épen ezért van népe oly nagy jóllétben, erőben és hatalomban.

De másfelől azt is tapasztalám, hogy a tengerben a legkisebb rész is lehet legnagyobb mértékben közreműködik a nagy erő és hatalom kifejtésére, úgy hogy nem lehet kivenni, melyik az elsőség és oroszlanrészt.

A mi néptengerünknek 90 percentje úgy gondolkozik, hogy neki nincs teendője, csak a tudósoknak és tanároknak; azt tartja, hogy ezek elvégzik az ő dolgát is a nemzet felemelésé tekintetében. A mezei vagy más iparos kezének épen oly nagy fontossága van egy nemzet életében mint bármely tudós pennájának; az egyik keresi és megtalálja az igazságot, a másik pedig életbe-lepteti és használja.

Helgoland eltűnt a láthatárról, a nagyobb hullámok ellétek, nagyobb akadályok nélkül ezvezt a hajó, szivaroztam, s gondolataimba valék mertülve. Három negyed volt a tizenkettőre, mikor a Weser folyó torkolatánál a tengerparton fekvő Bremerhavenben kikötőbe értünk 14 mérföld tengeri utazás után. Kiszállék a hajóból, akkor is úgy tetszett, hogy a föld reng alattam; hirtelen körüljártam e kikötő helyiséget, nagy hajókat láttam egyik másik kikötő-csatorna partján épülő fölben, mindenütt nagy mozgalom, nagy élénkség.

Bremerhaven és Geestemünde tulajdonképpen egyet képez, s csak a Geeste folyó választja el egymástól, mely itt a Weserbe ömlik; a Hannoverától 1927-ben elvett területen fekszik, azóta évről-évre emelkedett, s most 10 ezer lakossal bíró város. Egyik gyönyörű újonnan épült templomának még gyönyörűbb tornya métföldekre látszik. Geestemündében d. u. 2 óra 15 perczkor vaspálya-lyára ültem s 5 óra tájban itt valék.

Bréma, jul. 30. 1871.

Bréma 75 ezer lakossal bíró város, már a VIII-ik században jelentékeny volt, 788-ban alapított ide Nagy Károly egy püspökséget, 934-ben alkotmányt nyert, s 1284-ben belépett a Hausa-szövetségbe. Hamburg után Németország legfontosabb kereskedő városa: Amerikával, Achangellel, Francia- és Angolországgal, a főke-rekeskedés itt foly. 1867-ben 3477 tengeri hajó jött ide be a Weseren; a behozatal értéke 94.919.730 tallért, a kivitel pedig 88.419.841 tallért tett. A kivitel között a dohány főszerrepet játszik, 200-nál több dohánygyára van, pedig itt egy szál sem terem. Hajós gazdáinak 293 kisebb-nagyobb tengeri hajója van, köztük 29 tengeri gőzös. Brémán kívül egy német tengeri város sem küld hajókat a déli tengerre czehalászatra. Havre után Bréma a főpont, honnan a kivándorlók Amerikába indulnak; sok ezren hajóznak ki évenként Bremerhavenből Amerikába; 1848—67 közötti 19 év alatt, 736,841 vándorolt ki; 1854-ben a legtöbb: 76,875; 1867-ben pedig 73,971. A nagyobb tengeri hajók azonban nem igen jönnek ide fel, Bremerhavenben megállnak, de azért itt is árboozderővel van borítva a Weser, ha nem oly nagy is, mint az Elbe.

Itt újból némi baj van a pénzzel; a porosz pénz járja, de külön pénze is van a városnak. Németországon négy szabad város volt egy-egy kis területtel: Lübeck, Hamburg, Bréma, májnai Frankfurt. Aranypénzek: 1 Krone=8 tallér 28 garas, Louisd'or=5 tallér, továbbá 1 talléros arany=72 Grote vagy is a poroszok szerint 1 tallér 3 garas, a porosz tallér 66 groté-t ér, groté tehát 6 porosz phennig — szerintünk 2 1/2 krajczár. 1 groté, mely kis ezüstpénz, teszen öt schwarent, melyek rézből vannak, — hamburgi pénzzel itt nem lehet megélni.

Számos iskoláin, könyvtárain és a muzeumon kívül nevezetes a Domshaidé-ra 1856-ban felállított, a talapzattal együtt 25 láb magas Gustáv-Adolf-szobor; ez Fogelberg svéd szobrász mintázata szerint Münchenben érczből öntetett Gothenburg svéd város számára; a vívő hajó lefeneklett, helgolandi hajósok megmentették a szobrot, brémai kereskedők megvették és szülővárosuknak ajándékozták. A város a Weser folyó két partján fekszik össze-vissza kanyargó keskeny utcákkal, de

vagyonos, tehetőse népe van; a németországi szabadelvű protestantizmusnak is itt van egyik főfészke.

Dersi József.

Lapszemle.

„A „Reform“ a politikai életben a kétszer-kettőt, vagyis a tények számításba vételét tartja szükségesnek, mert csak ez menthet meg a csalódásoktól, az elv, a meggyőződés utáni politizálás ama nélkül csak hiu frázis; például meggyőződésének vallja a jelen ellenzék, hogy a német egység előmozdítása által saját függetlenségünk eszközölhető, de hogyan, most 35 millió népből Ausztriával együtt kiállhatunk 1 millió 200 ezer katonát, a németek például másfél milliót, ha Ausztria oda csatol-tatnák, lenne ott 2 millió, nálunk félmillió. — Akkor az igaz függetlenség lennénk, a meddig a németnek — tel-szenék. Ez pedig nem helyes politika, bár meggyőződésen alapszik is, mert hiányzik belőle a számítás.

A „P. Lloyd“ az új községi szorvezetről érte-kezik, kifejti, hogy a municipiumban két tényező egyesül: az állami és helyi. Hogy tehát a municipium üdvösen működhessék, szükséges, miszerint e két tényező hatás-köréhez mért hatalommal felruházott közzeggel birjon, azaz hogy a municipiumban úgy az állam mint a község képviselve legyen; az állam képviselője pedig nem más mint a főispán. Ebből kiindulva, bebizonyítani igyekszik, mily alaptalan azon félelem, hogy egy főispánnak Buda-Pest részére történt kinevezetése rossz következményeket vonhatna maga után, mert eddig ily állami közeg még nem állt a főváros élén. Majd minden új intézmény hasonló aggodalmat ébresztett, s utólag mégis czélszerűnek bizonyult. Vannak, kik azt mondják, hogy a kormány más módon is képviselhetné volna az állam érdekét a fővárosban. Igaz, de ép ezen mód látszik legjobbnak annál inkább, mert a kormány oly férfit állított a főváros élére, ki a lakosság teljes rokonszenvének örvend s ez precedens, mely jövőre is szelid nyomást fog gyakorolni.

Alapossabbnak látszik első tekintetre az ellenve-tés, hogy a kormánynak egyáltalában nincs szüksége képviselőre a municipiumban, miután a forrásnál levén, ennek minden legkisebb mozzanatát saját szemével el-lenőrizheti. De époly jogosan lehetne állítani, hogy a városnak sincs municipalis képviselőre szüksége, mi-után oly közel van a kormánynak.

Azok végre, kik a főispán teendőivel a polgár-mestert óhajtják felruháztatni, nem bírnak tiszta forga-lommal a municipium lényéről és természetéről. A pol-gármester a helyi érdekek személyesítője; ha azon fölül még az államérdekeket is kellene képviselnie, örökös ellenmondásba jönne önmagával, mely a nyugodt és minden érdekek megfelelő elhatározást kizárja. Nem lehet továbbá követelni az államtól, hogy érdekei képviselését egy szabad választásból eredő tisztviselőre bizza, ki legalább is nem arra van hivatva, hogy mellette szól-jon fel. Mindezeknél fogva okvetlenül megkivántatik, hogy az állam külön közeg által képviseltesse, ez pe-dig a törvény értelmében a főispán.

A „Pesti Napló“ egy emlékirat hirszerintí megje-lését jelzi, mely egy, az „államférfi praedestinatio“ hírében álló férfitől származnék, s a conservatív és Deák-párt fusióját volna hivatva közvetíteni. A conser-vatívek ily törekvése észlelhető is már néhány hó óta, s örvendetes jelenség, hogy némely jelesbjeik a közügyek terére lépnek; legyenek küldipomaták, bírák, honvédek stb., de a belpolitika terén nem látja be a fusió szüksé-gét, mert itt haladásra van szükség, és a jövő választáson a követjelöltek közül is azt kell kérdeznünk: hiszi-e, hogy a jelen államszerkezet mellett is előhaladt az ország? — de a reactionarius elem nem szükséges annál is inkább, mert felszított ultramontan mozgalmak a közjólétet leg-kevésbé sem emelik.

Az osztrák kiegyezés.

A bécsi miniszteriális lapban a kiegyezkedésre vonatkozólag a következőket olvassuk:

„... A tegnapi tárgyalásoknál a résztvevők ed-digi azon véleménye bizonyossággá változott át, hogy a tárgyalások tovább nem hiúsulhatnak meg, s hogy nem is fognak meghiusulni. A résztvevők ezek: Rieger, Clam-Martinez és Prazak egyrésztől, Hohenwart gr. és, mint gondoljuk, még két miniszter a másik részről.

„A nevezett pártvezetők két nevezetes koronatar-tomány irányadó képviselői és csatlakozásuk a szóban-forgó egyezkedéshez nemcsak azon kötelezettséget fog-lalja magában, hogy az egyezkedés mellett minden szem-lyes befolyásukat fel fogják használni, hanem már előre magában involválja elvtársaiknak a valószínűséggel határos beleegyezését.

„A miniszterek másrésztől a korona képviselői, a korona szabad, sőt határozottan a korona ad hoc választott képviselői. A miniszterium eddigi története a korona viselőjét is rábirta, hogy a belső béke művészt szemé-lyesen jelen legyen, és hogy miként érdekl szemelyesen a korona viselőjét az, bátrak voltak többször kiemelni. Ennyiben tehát a jelenlegi egyezkedés, dacára eddigi magán jellegének, nevezetes politikai esemény, és szá-mot tarthat arra, hogy már most állami jelentőségű tény-gyanánt szerepeljen.

„Mit tartalmaz a kiegyezkedés részleteiben? — nem tudjuk. De azt hisszük, hogy nem csalatkozunk, ha azt mondjuk: a szerencsésen elért eredmény messze túl-haladja a cseh kiegyezkedés határait; nem kevesebb lett a tárgyalások alatt megbeszélve, mint alkotmányunk autonómiai újjaalakításának alapjai, mely újjaalakítás részére ezután még a többi koronatarományok ugynevezett államjogi ellenzékének bizalmi férflai vagy szövívői is meg fognak nyeretni.

„A pártvezetőknek ezután elvtársait értesíteniök kell, ezután a titok leple önként le fog esni. — Sőt még azt is hisszük, hogy ily viszonyok mellett a hivatalos hallgatás is meg fog ezután szünni.“

A miniszteriális lap közleménye csak megnyugtató lehet az osztrák kiegyezkedés barátaira. A cseh-morva kiegyezkedés e szerint tehát befejezett tény volna s a tárgyalásokba a többi tartományok szövívői is bevonat-nának. Ha a miniszteriális lap nemcsak a kedélyek meg-nyugtatóására s a kíváncsiak kielégítésére akart közlemé-nyével hatni, ha a kiegyezkedés a csehek s a morvák vezérével végső stádiumotól csak egy lépésre van, mint a félhivatalos lap mondja, akkor Hohenwarttól nem ta-gadhadjuk meg az elismerést, hogy az osztrák zavarok megszüntetése körül nagy érdemeket szerzett magának. Hanem előbb mégis szeretnők, ha a „hivatalos hallga-tás“ mielőbb megszűnnék!

A magyar általános magánjogi törvénykönyv tartalma.

A magyar magánjogi törvénykönyv általános része közelebb fogja elhagyni a saját, indokolásával együtt, mely 4 pontra oszlik. Első a törvényalkotási feladat át-tekintéséről szól, s annak nagy fontosságát a következő kettős körülményből eredőnek mondja: a törvényeknek mint abstract jogformulázásoknak természet szerű viszo-nyából a concret jogelvethez, és a törvény szövegeknek mint absolut hatalommal felruházandó fogalmazványok-nak roppant rendeltetéséből. A második a magyar tör-vényhozás irányezsmét fejteti magánjogok átalakítása körül, melyek a tisztaság, egyenlőség és a jogi és gaz-dászati bel- és külforgalomnak, valamint a jogosított egyének által vagyonairól való rendelkezésnek szabad-sága. Tiszta, egyenlő és vagyon dolgában nemzetközi és egyéni szabadságot engedő magánjog kell tehát, (ugy-mond,) hogy legyen az alkotandó magánjogi törvény-könyv, haugy az 1848. törvényhozás intencióinak meg-valósítása czéloztatatik. — A harmadik pont taglalja, mennyiben vehetők a külföldi jelesebb törvénykönyvek tekintetbe, — végül a 4-ik a magánjogi törvénykönyv rendszerét tárgyalja. Erre nézve mondja az indoklás: ezen magánjogi rendszer minősége iránt a tudomány mai állása nem hagy semmi kétséget, sőt bátran mondhatni, miszerint a Hugo és Savigny által megállapított, az újabb jogtudósok által általánosan elfogadott és a legújabb tör-vénykönyvekben (szász és zürichi codexek) is már alkalmazott magánjogi rendszer, mivelhogy a jogintézmények és jogviszonyok természet szerű összefüggéséből van me-ritve s tehát csakugyan ezeknek organismusát fejezi ki, nemcsak helyes, hanem épen az egyedül helyes. Ezen rendszerben a magánjog, egy u. n. általános résznek előrebocsátása után, melyről mindjárt bővebben leszen szó, három főszakaszra oszlik: vagyonjog (dologbeli és kötelmi jog), családi jog és örökjog, melyek az u. n. különös részt képezik.

Végül a következőket mondja az ismertett in-dokolás:

„Ily saját szerű viszonyok közt, a midőn a magán-jogi életnek egy egészen új, gyökeres átalakítás nyitotta aerájának küszöbét léptük át, az ezen új jogállapot szabályzó törvénykönyv lehetőség kimerítően és hatá-rozottan kell, hogy tartalmazza a szükséges szabványo-kat, hogy t. i. valóban azzá lehessen, mit a codificatio ezen ágától mindnyájan várnak: a jelen jagállapot biztos rendezésévé és egy új jogfejlődés termékeny talapzatává.“

Ezek után rövid áttekintés, illetve a tárgyak be-osztásának, sorozatának és rendszerének némi megis-mértetése végett czélszerűnek látjuk a terjedelmés álta-lános rész tartalmát a fejezetek és s-ök következő felsor-rolása által tudomásra hozni:

I. Fejezet. A magánjogi szabványokról. Ezen tör-vénykönyvnek tárgya 1. §. Statutumok. 2. §. Szokásjog. 3. §. Birói döntvények. 4. §. Törvénybírálat. 5. §. Kote-lező törvénymagyarázat. 6. §. Közönséges törvényma-gyarázat. 7. §. Ellenkező jogtételek hatálya. 9. §. Hasonszerűség. 10. §. Jogszolgáltatásnak megtagadása. 11. §. Törvények érvényének és hatályának kezdete. 12. §. Törvények hatályának megszüntetése. 13. 14. §§. Kikre alkalmazandók a magánjogi szabványok. 15. §. Jogszabványok alkalmazhatóságának időbeli határa. 16. §. Jogszabványok alkalmazhatóságának helyi határai 17—20. §§.

II. Fejezet. A személyekről. I. Szakasz. A termé-szeti személyekről. Emberi jogképesség 21. §. Az emberi személyiség kezdete. 22. §. Annak megszüntése. 23. §. Élet- és halálbizonylat. 24. §. Kivételes vélelem életben-létel mellett. 25. §. Kivételes vélelem az elhalálozás mellett. 26—30. §§. Halálozás időpontjának bebizonyí-

tása. 31. §. Vélelmezendő élettartam. 32. §. Születési és halálozási jegyzékek. 33. §. Jogérdekű személyminősé-gek: Némi különbség. 34. §. Korkülönbözések. 35. §. Rokonság. 36—38. §§. Sógorság. 39. §. Valláskülönb-ség. 40. §. Rendi különbség. 41. §. Polgári becsület. 42. §. Egészség. 43. §. Lakhely. 14. §. Honpolgárság. 45—50. §§. II. Szakasz. A jogi személyekről. Különb-féleségük. 51—55. §§. Jogképességük. 56. §. Jogala-nyiságuk. 57. §. Cselekvési képességük. 58—64. §§. Keletkezésük. 65—68. §§. Megszűnésük. 69. 70. §§. Megszűnt jogi személyek vagyonának sorsa. 71—75. §§. Részjogokkal kapcsolatos magánestületeknek részletes szabályozása 76. §.

III. Fejezet. A dolgokról. Fogalmuk. 77. 78. ?§. Jogi minőségeik. 79. §. Egyszerűek — összetettek. 80—83. §§. Ingók — ingatlanok. 84—88. §§. Oszthatók — oszthatatlanok. 89. 90. §§. Értékeknek meghatározása. 91. §. Elhasználhatók — elhasználatatlanok. 92. 93. §§. Földgölgök — mellékfoglgök. 96—98. §§. Kizárólag alá-vetett — közhasználatra rendelt dolgok. 99—101. §§.

IV. Fejezet. A jogokról. Jog 102. §. A magánjo-goknak tárgyai. 103—108. §§. Jogkeletkezés, elenyé-szés és változás általában 109—116. §§. Jogszerezés és jogvesztés általában 117—119. §§. Jogoknak gyakor-lása 120—126. §§. Igények 127—136. §§. Kifogások. 137—138. §§. Jogi tények. 140—144. §§. Időmúlás-nak jogi hatása: Átalában. 145. §. Időmegállapítás és időszámítás. 146—148. §§. Elévülés: Átalában. 149. §. Igényelvéülés. 150—164. §§. Kifogások elévülése. 165. §. Emlékezetet meghaladó elévülés. 166—169. §§.

V. Fejezet. A cselekvényről. I. szakasz. A jog-ügyeletről. Minőségük és fajaik 170—172. §§. Érvé-nyességi kellekek: Általános 173—174. §§. Cselekvési képesség. 175—177. §§. Akaratkijelentésnek alakja. 178—180. §§. Akaratnak más által kijelentése. 181—184. §§. A kijelentett akaratnak valódisága. 185—190. §§. Akaratelhatározásnak indokai. 181—197. §§. Jog-ügyleteknek tartalma. 198—199. §§. Jogügyletek érvény-telensége. 200—208. §§. Jogügyletek hatása és tartalma: Átalában. 209—213. §§. Felteletek. 214—224. §§. Időhatározás. 225—227. §§. Feltevés. 228—232. §§. II. szakasz. Tilos viselkedés. 233—239. §§.

VI. Fejezet. A jogok védelméről. Jogsérelem. 240—241. §§. Önhatalmi védelem. 242—243. §§. A pernek joghatása: A perkezdeté. 244—245. §§. Az ítéleté. 246—250. §§. Bizonylat. 251—255. §§.

Gladstone beszéde.

Gladstone a lord majornál közelebbről tartott po-hárköszöntőjében, miután a belügyeket röviden érintette, a külügyekre tért át, melyekről következőleg nyilatko-zott. A mi Franciaországot illeti, ez és az Anglia kö-zötti viszony egészen sajátságos természetű. Mi a franciaia nemzetet mint borzasztó ellenséget és mint hü barátot ismertük. (Tetszés.) Győzelmeiben osztoztunk és egy-szersmind együtt éreztük megpróbáltatásait; de történ-jék bármi, én meg vagyok erősen győződve arról, hogy a két nemzet közötti barátság oly szilárd lett, hogy az időnek bármi változása sem lesz képes azt meggátolni (tetszés) és hogy e pillanatban egy kívánság van a britt nemzet szívében, mely oda megy ki, a hatalmas harc után legyen áthatva Franciaországban kormány és nép azon bölcseség által, mely szükséges arra, hogy az orsz-ag jölété megalapítása és ennek jövőre fentartása ér-dekében a legjobb és legesélyesebb eszközök megvá-lasztassanak.

De bármi nagyfontosságú is az érdek, mely e pil-lanatban Franciaország nevéhez van csatolva, az Ame-rika nevéhez kötött érdek sem bir kevesebb horderővel. A washingtoni szerződés bizonyos tekintetben a legna-gyobb megelégedés kutforrasa. Én ezt nem úgy értem, hogy az valamely controversiában való győzelemnek te-kintessék, hanem hogy az oly módon van alkotva, hogy minden becsületes emberre az annál jótékonyabb. A szer-ződés ugyanis elölk állítja nagy nemzetközi elismerését azon méltányossági alaptételeknek, melyek — mint én hiszem — ezután sokkal jobb megoldási módozatokul fognak szolgálni a villongásokra nézve, miut a fegyver általi brutális megoldás.

Mi hajlandók voltunk lemondani előítéleteinkről, eltekinteni igényeink és kötelemeinkről annak eléréséért, a mit mi a differenciák elintézésére nézve a legjobb eszköz-nek tekintünk, s ez abban áll, hogy inkább appellálunk a békes megoldásra, mint az erőszakra, és ez által jó példát mutatunk a világnak. Örömmre szolgál kijelent-hetni, hogy az oppositio vezérének hazafisága és sir Stafford odaadása által e kérdés nem maradt pártkérdés-nek. A differenciákra szolgáló utolsó okot megszüntek és jogunk van egy Amerikával való harmonikus jövőnek nézni elébe. (Tetszés.) De tekintetünket Amerikán is tul kell terjesztenünk és azt mondhatjuk, hogy e pillanat-ban Angliának a föld egy nemzetével sincs egyenletlen-sége és viszálya. (Zajos tetszés.)

KÜLFÖLDI HIREK.

A nemzetgyűlési jobb párt notabilitásai előtt Thiers közelebb imigy nyilatkozott azon uszolásokra, hogy sza-

kítkon a baloldallal s vesse magát teljesen karjaik közé: Uraim, úgy látszik, önök még most sincsenek tisztában a jul. 2-ki választások jelentőségével. A monarchia lehetetlen Franciaországban. Chambord gróf elhagyta önöket, a mi pedig az orléans hűgkeit illeti, ezekről csak annyit mondok, miszerint önök látták őket. — A balpárt öt hónap óta oly józan politikai tapintatot áruolt el, a melyre képesek sem tartottam, és én megvallom, hogy e párt bátran résztvehet az ország kormányában. Uraim, én a balpárttal tartok.

A hadi kárpótlás fizetésének mibenlétéről ezeket olvassuk a párisi lapokban: A pénzügyér eddig egy félmilliárdot vagyis az 1871. évre szabott összeg harmad részét fizette le, az eszerint hátralévő egy milliárdból azonban levonandó 325 millió, mint az elsassi vasutak átengedéseért Franciaország javára eső összeg; a pénzügyér kezei közt van jelenleg 175 millió, melylyel eszerint a második fél milliárdot legközelebb szándékozik törleszteni, a harmadik előállításán pedig a Rothschild-ház fáradozik úgy, hogy legközelebb két hó múlva ezen összeg is a pénzügyér rendelkezésére áll.

Az algériai fölkelésről a „Daily News“ levelezője e hó 2-áról Algirából a következőkről tudósít: „A helyett, hogy vesztene, a fölkelés nyugaton még nyer kiterjedésben, és pedig a katonák hiánya miatt. Így Blidach-ból jelentik, hogy Miliana körül a falukban, valamint a Bon-Médza-Orléansville közti vasútvonalon nagy rettegés uralkodik. — A bevándorlottak lakosait értékesebb s könnyebben szállítható vagyonyokkal Blidachba küldik. Azt mondják, hogy nem az egész Beni-Menasse törzs lázadt fel, hanem annak csak egy töredéke. Továbbá állítják, hogy a szomszédos törzsek magatartása megnyugtató; dacára azonban ennek, a Mliani hadosztály főparancsnoka bevallotta, hogy a rablás még mindig tart, s hogy nincs hatalmában azt megakadályozni. Mielőtt a francziáknak lehetséges lesz nyugaton valamit tenni, a Beni-Menasse törzs tartományában bizonyára az összes európai tulajdon el lesz rabolva, s minden ház egyenlővé téve a földdel, mint Kabyliaiban.“

A nemzetközi béke- és szabadság-liga utóbbi összes ülésében elhatározta, hogy Lausanne-ba hívja össze az ötödik béke és szabadság congressust sept. 25-dikére. A vitaközös programja a bizottság javaslaton kívül a közoktatásügyi s nevelési, a szabad kereskedelmi és a politikai s nemzetközi jogra fog kiterjedni, a föderatív, decentralizatív, annexió, hódítás és nevezetesen az elsass-lotharingiai kérdés befoglalásával.

Az erd. muz. egyesület részére 1871 évi junius havában beküldött adományok.

I. Könyvek. Ö cs. és ap. kir. Felsője főudvar mesteri hivatalától Die Kunstwerke der Schatzkammer des oest. Kaiserhauses, 3 és 4 Lieferung. — A Cultus min.-tól Jelenítés a nép iskolai közoktatásról 1870. I. és 2. rész Buda 1870, 1871. — A kolozsvári nemzeti szín-

ház igazgató válaszmányától Emlék lapok a kolozsvári színház megnyitásának félszázados ünnepére, Kolozsvár 1871. — Gr. Zichy Károlytól a gr. Zichy család idősb ágának okmánytára I kötet, Pest 1871. — Id. br. Rudits Józseftől „Hervatag Füzér“ 2-ik kötet, Pest 1870. — Simon Elektől Szelistye és Talmátszék kérvénye egy-csatolmányal, Pest 1871. — Révész Imrétől Magy. Protest.-figyelmező 1, 2 évfoly. Debreczen 1870, 1871. és Taufacht, Nachrichten über die k. k. ev. theol. Facultät in Wien, Wien 1871. — Szinyei Gersontól Tót Ferecz tul a tiszai ref. püspökök élete, Győr 1812. — Becsek Sándortól I füz. Szék.-Udvarhely 1870. — Özv. ifj. Dózsa Sándortól 64 köt. könyv. — A sárospataki főiskolától (cseserben) 9 köt. könyv.

II. Régiségek és érmeek. Torma Károlytól 1 ezüst gyűrű 1571-ből, 1 középkori templomi réz gyertyatartó, 1 tört csákány. — Császár Miklóstól 2 ez. pénz Ugroczról. — Kolozsvárról 1 rézpenz, 1 téglá, 1 vasgolyó. — A nemzeti színház válaszmányától 1 arany és 1 réz emlékérem. — Fejér Györgytől 1 rézpenz Erdő-Szent-Györgyről. — Szöllösy Jánostól 17 drb bronz tárgy Alsó-Járásból. — Vásárlás 1 arany-, 1 ezüstpenz.

III. Természeti tárgyak. 1 halfog, 1 csiga Bujtúrról Torma Károlytól.

A „M. Polgár“ idei 173. és a „K. Közlöny“ 107. számában „Egyházi ügyek“ című 1871. jul. 23-án az egyházi közgyűlésben Egy jelen volt tag a kolozsvári ref. egyházat tanítóival szemben mint egy mostohát kívánja bemutatni és megismertetni az őt nem ismerő olvasó közönség előtt.

Mi alóli helybeli ref. tanítók ennek ellenében méltányosnak tartjuk ünnepélyesen kijelenteni, hogy ezen érdemes egyházi, annak részünkről is tiszteletet és bizalmat érdemlő előjáróiról az „Egy jelen volt tag“ véleményétől egészen eltérőleg gondolkozunk s ösztíntén ismerjük el, hogy ezen egyház tőle telhetőleg mindig szerető édes atyáknak gondoskodott rólunk; közelebbi nemes lette által pedig éppen újabb hájlára kötelezett, mint egyik kartársunk a közgyűlés előtt az egész nevében nyilvánított is. Azért a „Kélet“ érdemes szerkesztője becses lapja 178. sz. „Egy kis felvilágosítás“ című czáfolatát meggyőződésünkre egyezőnek nyilvánítjuk. T. iskola felügyelő urnak pedig érdemei városunk- és egyházunkban a nevelés terén sokkal erősebben állanak, semhogy azokat az „Egy jelen volt tag“ állításai megingathatnák.

Kolozsvárt, augusztus 7-én 1871.

Tóth János, s. k. Benedek József, s. k. Szentgyörgyi Lajos s. k. Szász Lajos s. k. Csoma János s. k. Barabás Károly nem levén városunkban, nem írhattak alá.

UJDONSÁGOK.

— Vasuti szerencsétlenség. Püspök-Ladány és Karczag közt a debreczeni és pesti vonatok össze-

csaptak a korom-sütét éjben. A szerencsétlenségben az volt a szerencse, hogy egyetlen emberélet esett áldozatul s a többi utasok közül számosan csak sérelmekkel menekedtek a borzasztó katasztrófából. A debreczeni vonat mozdonya csuful összezuhatott s a legelőbb előre sietett utazók a vonattól 60 ölnyre találtak a mozdonyt; a pesti vonat mozdonya hasonlóan használhatatlanná lett. A mozdony mögötti kocsi egymásba furdóttak, emelteni magasságban valának romjaik egymásra halmozódva. A nagyobb szerencsétlenséget a debreczeni vonat mozdonyvezetője akadályozta meg, nála nélkül alig egy-két waggon menekülhetett volna az összezuhatástól. A debreczeni vonat mozdonyvezetője észrevéve a teljes erővel közeledő pesti vonatot, a gőzt oly hirtelen zárta el, hogy a mozdony ezáltal lökést kapván, a vonatot összekötő láncot szétszakította s a kocsi hátra csapódtak, a mozdony egyedül haladt most előre s így a pesti vonat már csak ezzel ütközött össze, melyről a személyzet leugrált volt. A mozdonyvezető lelki ébersége és ügyessége nélkül pár száz ember eshetett volna áldozatul.

— Xantus Jávában egy óriási rhinocéroszt lött melynek kitémését csak a napokban végző el; az állat kitémve is 21 mázsát nyom, s kétségkívül a pesti muzeum illető osztályának legnagyobb műdarabja lesz, mielőtt alig mutathat fel bármelyik európai muzeum.

— A katonatisztek a házassági biztosítékokat a birodalom mindkét felének vasuti kötvényeiben is lehetetik.

— A rendőrségi törvényjavaslat, mely a minisztertanácsban minden módosítás nélkül elfogadtatott, mint a „P. N.“ halja, Ribáry minisztertanácsos tollából folyt, ki azt a minisztertanácsnak e tárggyal foglalkozó üléseiben indokolta is.

— A letartóztatott pesti munkások ügyében a vizsgálat befejeztetett és a főkapitányi hivatal megkezdte a kir. ügyek igazgatóságát, hogy a legsúlyosabban terhelt és hülsenéggel vádolt 25 munkás átvétele iránt intézkedjék és a további fenytől eljárás ellenök indítsa meg. A vizsgálati iratok szintén a kir. ügyigazgatósághoz tétettek át.

— Arad város közgyűlése f. hó 3-án elfogadta egy színház és városház építése végett felvenni szándékolt 700,000 ftnyi kölcsön iránt a bécsi os. kir. földhitelintézzettel kötött szerződést.

— A „Szépirodalmi könyvtár“ című regényfolyóirat I. és II. eszesen kiállított füzetét vettük; ezek egy nagyon érdekes történelmi regény „Eugenia, vagy a Tuileriák titkai“nak kezdését kezdik meg. E folyóiratot Scultety Jozsefa a. szerkeszti és adja ki, s igéri, hogy e legérdekesebb és legújabb regényeket adandja olvasói kezébe, jelszava levén: „jó és olcsó“ Az első füzetek arról tanuskodnak, hogy a t. szerkesztő nem marad az igéretüél, hanem szavát beváltja, s így mi is bátran ajánljuk t. olvasóinknak vállalatát, mint új és szelleműsan mulattatót, annál is inkább, mert bár min-

den hó 10-én és 25-én egy-egy 6 ives füzet jelen meg az előfizetés 24 füzetre vagy is egész évre csak 6 ft, félévre (12 füzet) 3 ft, évnegyedre (6 füzet) 1 ft 50 kr. Bolti ára 8 ft lesz. Egyes füzetek ára 25 kr. Az egyes füzetek előfizetőinek azok bérmentesen küldetnek meg. Az előfizetési pénzek a „Szépirodalmi könyvtár“ kiadóhivatala Pest uriuca 6-ik sz. alá bérmentesen küldendők be. A gyűjtők 10 beküldött előfizelő után tiszteletpéldányt nyernek. Az egész éves előfizetők szép újvi ajándékot is kapnak.

— Az osztrák nemzeti bank üzletkimutatása júliusról nevezetes változásokat tüntet fel a múlt havi kimutatáshoz képest. A bankgyőzörmalom nem kevesebb mint 12 millió 717,920 fittal növekedett és a hó végén 294.781,680 fttal lett. Az érczalap 2.281,960 fttal növekedett; az érczaváltók összege ellenben 2.514,300 fttal csökkent. Az érczalap nagysága 123 millióra, az érczaváltók összege 24 millióra tétetik. A bank állása a bankgyőzörmalom nevezetes emelkedése mellett kielégítőnek mondható, mert a bank 30 milliónyi bankgyőzörmalommal rendelkezik. A lezárt év 8 1/2 millióval emelkedett, a lombardüzlet 1 1/2 millióval fogyott. A lezárt év váltók összege július végével tett 107.758,464 fttal, melyből 61 millió Bécsben, 46 millió a főköknél fizetendő. A lombardüzlet, július végével Bécsben 20.744,100 fttal, a főköknél 16.693,800 fttal lett.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről. Aug. 7-ről: 5% Metalliques 59.45. 5% Nemzeti kölcsön 69.55. 1860-diki államkölcsön 101.45. Bankrészvények 766. Hitelrészvények 286.80. London 121.90. Ezüst 121. — Cs. kir. arany 5.81 1/2. Napoleon-dor 9.73.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 80.20. Temesi 78.50. Erdélyi 76.75. Horv.-Slavon 86.25.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Nyilttér.

(215) 15—40

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebészudor, szülész és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám 1-ső emelet 14 sz.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

IV. Beküldetett. 10.

A delicat Revalesciere du Barry minden nyavalyát meggyógyít, a mely a gyógyszernek ellentáll; u. m.: gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, mirigy-, nyálhártya-, lélegzési-, hólyag- és vesebajokat, gumót, vérhas, száraznyavalyát, mellszorulást, köhögést, emésztéshiányt, szorulást, hideglázt, szédülést, vértolulást, fulzugást, émelygést és hányást még teherben is, diabetezt, buskomorságot, soványkodást, csuszát, köszvényt, sárgalázt. — Kivonat 72,000 elismervényből gyógyulásokról, melyek minden gyógyszerrel dacoltak.

Elismervény sz. 58.471. Prunetto (Mondovi mellett) 27. oct. 1869.

Uram! Biztosíthatom önt, hogy a mióta a csodálatos Revalesciere du Barryt használok, azaz 2 év óta, nem érzem többé aggkorom nehézségeit sem 84 évem súlyát. Lábszáram ismét nyulánkok, látásom oly jó, hogy nincs szükségem szemüvegre; gyomrom erős, mintha 30 éves volnék. Szóval, egészen megifjodottnak érzem magam; hitzónokokok, gyonást hallgatók, betegekét látogatók, meglehetősen hosszú utakat teszek gyalog, eszem tiszta, emlékeim világos. Kérem e nyilatkozatom nyil-

vánossá tenni, úgy a hogy és hol önnek tetszik. Köteles szolgálja

Castelli Péter abbé, Bach, és Theol. és prunetto plébános, Mondovi kerület. Táplálóból levén a húsnál, a Revalesciere felönteknél és gyermekeknél 50-szer behozza árát gyógyszerkek szemben.

1/2 fontos bádög szelencékben 1 ft. 50 kr. 1 1/2 2 ft. 50 kr., 2 1/2 4 ft. 50 kr., 5 1/2 10 ft., 12 1/2 20 ft., 24 1/2 36 ft.

Revalesciere csoklóde poralak- és táblákban: 12 csészére 1 ft. 50 kr. 24 csészére 2 ft. 50 kr.

48 csészére 4 ft. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 ft. 288 csészére 20 ft. 576 csészére 36 ft.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben Wallfischgasse 8. és Faulak József fűszerkereskedésében, Pesten Töröknel, Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárt Binder K. úr győgytárában bel-monostorutca a Redoute során. Továbbá: Kronstádtter József urnál kül-monostorutca 134 sz., bel-monostorutca 175 sz. és főtér 2. szám a zálogintézzetnél, valamint minden városban jó gyógyszereszeknél és fűszerkereskedőknél; a bécsi ház ezen feljül mindenütt elküldi postai utalvány vagy utánvét mellett.

Hivatalos. 2—3 (233) Sz. 2497—17—1871. K. B. Pályázat. Tordamegye közönsége részéről tisztelt megbíztató hatóság által a m. kir. igazságügy-minister un o nmlgának f. évi július hó 11-én 11020 sz. a. a. kelt rendelete folyán, ezenel pályázat hirtelítik, egy Torda városában felállítandó telekkönyvezető állomásra, mely 800 ft évi fizetéssel lesz díjazva, segédül egy 80 kr nap díjjal ellátott díjokat nyrend. A telekkönyvezetői állomásra pályázó oly egyének folyamodványai, kik a telekkönyvi vizsgát letelték a kinevezésnél lekinthebe véteknék. A pályázók felhivatalnak vonatkozó beadványokat felszerelve az e véget közgyűléséig megbíztató tordamegyei tisztéshöz, augusztus hó 28-ig beadni, hogy azon hó végéig feltejesztés-senek. Tordamegye tisztéshöz Tordán 1871 augusztus 3-án tartott üléséből.

Nem hivatalos. 2—3 (3) Fogbetegségeket épűgy, mint a foghús betegségeket mindig enyhíti, s a legtöbb esetben teljesen meggyógyítja Dr. Popp J. G. (Lakása Bécsben, Stadi, Boznergasse Nr. 2.) cs. k. udvari fogorvos Anathe-rin-szájvize. Kaphatók: Kolozsvárt Wolf J. dr. győgyeszerkek és Kárvázy J. for-dán: Wolf győgyez. Doeben: Kárm-Sánuel és Both győgyez. Dó-ván: Bónuhal és Gergely s Len-gyel győgyez. Medgyesen: Földert győgyez. N.-Enyeden: Oboth J. győgy-szerész. M.-Vásárhelyt: Fogarassy B. Szászváron: Leonhardt. Sz. Ré-gben: Traugott és Wachner. Zil-lahon: Weisz győgyez. Szilágy-Som-hyón: R. Tarsó Ign. Szamosvárt: Placintár és fia győgyez. Bihlen-ben: Bernárdi győgyez. B.-Hunydon: Holczler győgyez. Toldeben: Wagner győgyez. K. Pétervárt: C. Wanger győgyez. Balazsárván: C. Schütz győgyez. Bözörményben: Lányi J. győgyez. Nagy-Bányán: Papp győgy. z. Nagy-Károlyban: Jellinek győgyez. Szényer-Váralján: Gerber győgyez. N.-Szébenben: Sill Mik. Müller győgyez. Záhler, Steiner, Brassóban: Eszák győgyez. Jekelius győgyez. Szeg-svárt: Teutsch J. B. Misesbacher. Bászterceán: Diétrich és Fleischer. Tengyris Ed. Nuszbeck. Tese-torik G. M. Gy.-Sz.-Miklóson: Wé-lő M. Sz.-Urvahelyt: Hezszi Ernő, Temmer E. Brassóban: v. Müller győgyez. uraknál.

(188) 3—3 Olcsón, előnyös fel-tételek mellett, stűrgős családi körülmények miatt, eladó egy könyvkereskedés, mely kölcsön-könyvtárral s egy minden hangszere szűlő, 8000 darabból álló zenemű-kölcsöninté-zettel való zenemű-kölcsöninté-zettel van egybekötve. Felvéve a legnépesebb főpiacok egyikén van, két gymnasium közt Erdély volt fő- városában, mely értelmes vidék kö-zepette 25,000 lakossal bír. A könyvkereskedés tohermentes, jó üz-letheben áll, csak a fennebbi ok miatt eladó. (Bővebb felvilágosítást nyerhetni E. R. L. E. v. L. jegy al Poste restante Nagy-Szebenben.)

Kivitei palaczk-sör Dreher Antal-tól.

Megrendelések egész ládákra 50 palaczkkal és fél ládákra 24 palaczkkal, kizárólag csak Dreher Antal sörfőzdéjéhez Kőbányában vagy annak egyetlen pesti főraktárához

DIETRICH és GOTTSCHLIG uraknál PESTEN

(régí posta-uteza 11.) intézhetők.

Ismételadók külön árengedést nyernek.

Arjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek.

(219) 2—3